

Sygn. akt: IV U 764/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2021 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała - Koziół

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 września 2021 r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania wnioskodawczyni **B. W.**

od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 29.12.2020 r., znak: (...)

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 29.12.2020 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni B. W. prawo do zasiłku chorobowego za okresy:

- od 9.09.2020 r. do 11.09.2020 r.

- od 14.09.2020 r. do 16.09.2020 r.;

II. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 grudnia 2020 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił ubezpieczonej B. W. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 9 września 2020 r. do dnia 11 września 2020 r. oraz od dnia 14 września 2020 r. do dnia 16 września 2020 r. (akta orzecznicze ZUS).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z posiadanej dokumentacji wynika, że ubezpieczona nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 września 2020 r., gdyż nie została za ten miesiąc opłacona składka w ustawowym terminie. Niezdolność do pracy z powodu choroby powstała w dniu 9 września 2020 r. i po przerwie 14 września 2020 r. tj. w okresie niepodlegania ubezpieczeniu chorobowemu, w związku z czym brak było podstaw do przyznania prawa i wypłaty zasiłku chorobowego za sporny okres.

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła **ubezpieczona B. W.**, domagając się jej uchylenia lub zmiany i przywrócenia ciągłości składek (k. 4-6).

Uzasadniając swoje stanowisko ubezpieczona podniosła, że decyzja organu rentowego jest niezgodna ze stanem faktycznym, ponieważ składka za wrzesień 2020 r. została opłacona w pełnej wysokości i w ustawowym terminie.

W odpowiedzi na odwołanie **organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.** wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia (k. 7).

Organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona B. W. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) i z tego tytułu była zgłoszona do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Na dzień 31 sierpnia 2020 r. na koncie indywidualnym ubezpieczonej na portalu internetowym (...) widniała nadpłata w wysokości 363,85 zł.

W dniu 8 września 2020 r. ubezpieczona zleciła w (...) S.A. dokonanie przelewu na kwotę 1.505,75 zł na rachunek bankowy organu rentowego. Księgowanie zostało dokonane tego samego dnia.

Za wrzesień 2020 r. wnioskodawczynie zadeklarowała wysokość składek w kwocie 1.431,48 zł.

W dniach 9 – 11 września 2020 r. oraz 14 – 16 września 2020 r. wnioskodawczynie nie wykonywała pracy z powodu choroby stwierdzonej w zaświadczeniach lekarskich o serii i numerach (...) oraz (...).

W dniu 10 października 2020 r. ubezpieczona zleciła w (...) S.A. dokonanie przelewu na kwotę 1.431,48 zł na rachunek bankowy organu rentowego. Księgowanie zostało dokonane tego samego dnia.

Wnioskami z dnia 20 października 2020 r. ubezpieczona wystąpiła o zasiłek chorobowy okres od dnia 9 września 2020r. do dnia 11 września 2020r. oraz od dnia 14 września 2020r. do dnia 16 września 2020r.

W dniu 9 listopada 2020 r. ubezpieczona zleciła w (...) S.A. dokonanie przelewu na kwotę 1.600,00 zł na rachunek bankowy organu rentowego. Księgowanie zostało dokonane tego samego dnia.

W dniu 9 listopada 2020 r. wnioskodawczynie złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej za wrzesień, zgodnie z którą kwota należnych do uiszczenia składek wynosiła 1.523,46 zł.

Za październik 2020 r. wnioskodawczynie zadeklarowała wysokość składek w kwocie 1.498,39 zł.

Dowód: okoliczności bezsporne, nadto

wniosek o zasiłek chorobowy, w aktach organu rentowego,

wniosek o zasiłek chorobowy, w aktach organu rentowego,

wniosek o poświadczenie ubezpieczenia chorobowego w aktach organu rentowego.

Decyzją z dnia 29 grudnia 2020 r., znak (...) - (...), organ rentowy odmówił wnioskodawczynie prawa do zasiłku opiekuńczego za dzień 25 września 2020 r. wskazując, że wnioskodawczynie od dnia 1 września 2020 r. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, ponieważ za wrzesień 2020 r. nie została opłacona składka na to ubezpieczenie w ustawowym terminie. Niemożność wykonywania pracy z powodu konieczności sprawowania opieki trwała od dnia 25 września 2020 r., tj. w okresie niepodlegania ubezpieczeniu chorobowemu, w związku z czym, brak było podstaw do przyznania prawa do zasiłku opiekuńczego za sporny okres.

Ubezpieczona odwołała się od ww. decyzji, a przeprowadzone w tej sprawie postępowania zakończyło się wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 września 2021 r., sygn. akt IV U 763/21, na mocy którego zmieniono zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ubezpieczonej przyznano prawo do zasiłku opiekuńczego za dzień 25 września 2020 r.

Dowód: decyzja ZUS z dn. 29.12.2020 r., w aktach organu rentowego,

wyrok SR dla Wrocławia-Śródmieścia z dn. 02.09.2021r., sygn. akt IV U 763/21, k. 27

Decyzją z dnia 29 grudnia 2020 r., znak (...) - (...), organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres 9 – 11 września 2020 r. oraz 14 – 16 września 2020 r.

Dowód: decyzja ZUS z dn. 29.12.2020 r., w aktach organu rentowego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako zasadne, podlegało uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni B. W. domagała się uchylecia lub zmiany zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 29 grudnia 2020 r., znak (...) - (...), odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 9 września do dnia 11 września 2020 r. oraz od dnia 14 września do dnia 16 września 2020 r.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, 1621; dalej jako ustawa zasiłkowa), świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Jak stanowi art. 11 ust. 2 art. w zw. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, 432, 619, 1621; zwanej dalej ustawą systemową), osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu na swój wniosek.

Objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony (art. 14 ust. 1 ustawy systemowej).

Zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, termin do uiszczenia składki chorobowej przez ubezpieczoną mijał 10-tego dnia następnego miesiąca.

Ubezpieczenie chorobowe osób prowadzących działalność gospodarczą ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. Przy czym, w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a (art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej).

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii, czy ubezpieczonej przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 9 września 2020r. do dnia 11 września 2020r. oraz od dnia 14 września 2020r. do dnia 16 września 2020r. Sąd badał zatem, czy ubezpieczona uiściła składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień 2020 r. w terminie i czy składka została opłacona w prawidłowej wysokości.

W ocenie Sądu z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że ubezpieczona opłaciła w terminie i we właściwej wysokości składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień 2020 r. Wnioskodawczyni opłaciła składkę za wrzesień w dniu 10 października 2020r., w kwocie wykazanej w deklaracji rozliczeniowej.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 12 stycznia 2017 r. (III AUa 748/16), dniem zapłaty składki ubezpieczeniowej w przypadku rozliczeń bezgotówkowych jest dzień obciążenia rachunku bankowego na podstawie

polecenia przelewu. Chwilą decydującą o tym, czy składka została zapłacona w terminie, jest chwila przyjęcia polecenia przelewu przez bank, a nie moment jego księgowania - uznawania rachunku wierzyciela kwotą określoną w poleceniu przelewu. W tym samym wyroku Sąd wskazał, że cytowany wyżej przepis art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej nie powinien być traktowany z nadmiernym rygoryzmem - w tym znaczeniu, że niejako automatycznie prowadzi do wyłączenia z ubezpieczenia, bez względu na okoliczności.

Z uzasadnienia cytowanego orzeczenia wynika, że Sąd Apelacyjny podzielił pogląd, zgodnie z którym dniem zapłaty składki ubezpieczeniowej w przypadku rozliczeń bezgotówkowych jest dzień obciążenia rachunku bankowego na podstawie polecenia przelewu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie III AUa 851/15, LEX nr 2065043). Sąd Apelacyjny uznał, że chwilą decydującą o tym, czy składka została zapłacona w terminie jest chwila przyjęcia polecenia przelewu przez bank, a nie moment jego księgowania - uznawania rachunku wierzyciela kwotą określoną w poleceniu przelewu. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 60 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, za termin dokonania zapłaty w obrocie bezgotówkowym uważa się dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika, to jest w tym przypadku płatnika składek. Obciążenie rachunku bankowego płatnika składek może nastąpić na podstawie różnych operacji bankowych, w tym na podstawie polecenia przelewu. Przy czym zgodnie z art. 63c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128) polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Bank wykonuje dyspozycję dłużnika w sposób przewidziany w umowie rachunku bankowego. Wobec tego dla banku otrzymanie polecenia przelewu oznacza konieczność dokonania dwóch czynności, a mianowicie w pierwszej kolejności obciążenie rachunku dającego zlecenie określoną kwotą, a następnie uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Wykonanie obu tych operacji finansowych przez bank, w zależności od umowy rachunku bankowego, może nastąpić w dniu wydania polecenia przelewu, bądź też poprzez obciążenie rachunku dającego zlecenie w dniu złożenia polecenia, a uznanie rachunku wierzyciela następnego dnia. Wydanie dyspozycji w bankowości elektronicznej przelewu określonej kwoty na konto wierzyciela jest równoznaczne z obciążeniem rachunku dającego zlecenie w dniu wydania tej dyspozycji, oczywiście - o ile na koncie dłużnika znajdowały się środki pozwalające na uznanie rachunku wierzyciela, to jest środki pozwalające na realizację przelewu. Skuteczne zlecenie płatnicze w systemie bankowości elektronicznej powoduje automatyczne zmniejszenie środków na koncie zleceniodawcy o kwotę określoną w tym zleceniu już w momencie przyjęcia polecenia przelewu przez bank (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie III AUa 1290/15, LEX nr 2044366).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt okoliczności faktycznych niniejszej sprawy uznać należało, że ubezpieczona dochowała właściwego dla niej terminu do uiszczenia składki na ubezpieczenie społeczne. Składka na to ubezpieczenie za wrzesień 2020 r. została opłacona w ustawowym terminie tj. w dniu 10 października 2020 r. W tym dniu bowiem ubezpieczona dokonała transakcji na koncie bankowym na rzecz organu rentowego. Podkreślić jednocześnie należy, że w niniejszym postępowaniu organ rentowy w żaden sposób nie wyjaśnił w toku procesu przyczyn uznania składki za wrzesień 2020 r. za składkę nieuiszczoną w terminie, pomimo że z przedłożonych do akt sprawy dokumentów wprost i jednoznacznie wynikało, że uiszczała ona składkę zarówno w terminie, jak i we właściwej wysokości.

Co więcej, na koncie indywidualnym ZUS ubezpieczonej istniała w dniu 10.10.2020 r. nadwyżka w wysokości 363,85 zł.

W dniu 9 listopada 2020 r. wnioskodawczyni złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej za wrzesień, zgodnie z którą kwota należnych do uiszczenia składek wynosiła 1.523,46 zł.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 24 ust. 6a ustawy systemowej, nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d.

Ubezpieczona nie składała wniosku o zwrot nienależnie opłaconych składek, a wszystkie kolejne należności wobec ZUS uiszczala w wymaganej wysokości. Powstałe ewentualne niedopłaty powinny więc zostać automatycznie rozliczone

przez ZUS z istniejącej nadpłaty na koncie ubezpieczonej, a tym samym składka za wrzesień, również w wysokości 1523,46 zł po dokonaniu korekty, powinna zostać uznana za opłaconą w terminie.

Skoro ewentualna zaległość powinna była zostać rozliczona z istniejącej na koncie ubezpieczonej nadpłaty, a tym samym składka mogła zostać zapłaconą w terminie, to w ocenie Sądu brak było podstaw do przyjęcia, że ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonej ustało od dnia 1 września 2020 r. W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego, który pomimo istnienia nadpłaty na kwotę 363,85 zł na dzień 10.10.2021 r., uznał, że składka za wrzesień 2020 r. jest nieterminowo uiszczona przez wnioskodawczynię, jest błędne. Na skutek dokonania korekty deklaracji z kwoty 1431,48 zł na kwotę 1523,46 zł, na koncie wnioskodawczyni istniałaby niedopłata w kwocie 91,98 zł. Wobec jednoczesnego istnienia na koncie nadpłaty na kwotę 363,85 zł, nie sposób przyjąć, by wnioskodawczyni zalegała z uiszczeniem należnych składek.

Organ rentowy nie wyjaśnił w toku procesu swojego lakonicznego stanowiska z pisma z 7.06.2021 r., (k. 16), w którym wskazał, że wpłaty na koncie „rozliczyły się zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21.09.2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru zobowiązany jest ZUS”. Jak wyżej wskazano, nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek. Skoro wnioskodawczyni nie miała żadnych zaległości z tytułu składek, kolejne składki również opłaciła w terminie i w wymaganej wysokości, i jednocześnie nie zawniosowała o zwrot nadpłaty, to ZUS winien ostatecznie rozliczyć nadpłatę istniejącą na koncie ubezpieczonej w dniu 10.10.2020 r. na poczet składki zaległej za wrzesień 2020 r., płatnej do 10.10.2020 r., tym bardziej, że nadpłata ta znacznie przewyższała należną ostatecznie składkę.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego, których wiarygodność nie została skutecznie zakwestionowana przez strony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd w **punkcie I sentencji wyroku** uwzględnił w całości odwołanie ubezpieczonej i zmienił na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 29 grudnia 2020 r. w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 9 września 2020 r. do dnia 11 września 2020 r. oraz od dnia 14 września 2020 r. do dnia 16 września 2020 r.

Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (tj. opłat sądowych i wydatków). Zgodnie zaś z art. 98 u.k.s.c., w toku postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych wydatki ponosi Skarb Państwa. W związku z powyższym w **punkcie II sentencji wyroku** nieuiszczone koszty sądowe Sąd zaliczył na rachunek Skarbu Państwa.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w sentencji.